

עפ"ת 38033/08/16 - מומן מנסור נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
עפ"ת 38033-08-16 מנסור נ' מדינת ישראל
30 ינואר 2017

לפני כבוד השופטת נאוה בכור
המערער
מומן מנסור

נגד
המשיבה
מדינת ישראל

נוכחים:

ב"כ המערער עו"ד לירז דרזי משרדו של עו"ד מלמה

ב"כ המשיבה עו"ד יולנדה טולדנו

המערער בעצמו

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

- .1** בפני ערעור על גזר דינו של בימ"ש לתעבורה בפתח תקווה בפ"ל 1738-12-15 (כב' הש' וקסמן), מיום **13.6.16** - לפיו בהמשך להרשעות המערער על פי הודאתו בנהיגה בזמן פסילה, פקיעת רישיון עד 6 חודשים ונהיגה ללא ביטוח, נגזרו עליו מאסר של 7 חודשים, ובכלל זה הפעלה בחופף של מע"ת מתיק 5003-08-12, מאסר מותנה של 7 חודשים למשך 3 שנים, פסילה בפועל לתקופה של 15 חודשים במצטבר לכל פסילה אחרת, ופסילה על תנאי של 5 חודשים למשך 3 שנים.
- .2** על פי עובדות כתב האישום, ביום **2.12.15** נהג המערער ברכב פרטי בכביש 5614, זאת למרות שביום **6.11.14** נשפט בבימ"ש שלום לתעבורה בפתח תקווה בנוכחותו בנ"ב 5003-08-12, ובין היתר נפסל מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של שנתיים, ואף הפקיד את רישיון הנהיגה בבית המשפט.

ביום **6.12.15** הוגש נגד המערער כתב אישום ולצידו בקשה למעצרו עד תום ההליכים.

ביום **9.12.15** הורה בימ"ש קמא כי המבקש ישהה במעצר בית מלא, וביום **21.12.15** הוקלו תנאיו למעצר בית חלקי והוא שוחרר לעבודה בימים א-ה בין השעות 06:00-17:00.

ביום **13.1.16** הורשע המערער במסגרת הסדר טיעון בכתב האישום, והוא הופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן.

ביום **4.4.16** התקבל תסקיר הממליץ על הטלת צו מבחן על המערער וצו של"צ בהיקף של 200 שעות כמו גם הארכת המאסר המותנה בעניינו.

ביום **6.4.16** במסגרת הטיעונים לעונש הגיעו הצדדים להסדר לפיו המשיבה תעתור להפעלת המאסר המותנה והמערער יבקש להאריכו, וגזר דינו של בימ"ש ניתן ביום **13.6.16** ובו השית על המערער מאסר בפועל, כנ"ל.

מכאן הערעור.

4. בדיון מיום **10.11.16** ולאחר שנדרשתי לטיעוני הצדדים - הוריתי על קבלת תסקיר מעודכן בעניינו של המערער.

מהתסקיר המשלים מיום **21.12.16** עולה כי המערער מסר שלאחרונה סיים לבצע עבודות שירות של חודשיים בשל מעורבותו בעבירות איומים והפרעה לשוטר שביצע במאי 2012. עוד מסר כי המשיך לעבוד בעבודות אלומניום בה מתמיד 3 שנים.

במסגרת עבודתו כעצמאי מעסיק 4 עובדים, ובמידה וידון למאסר בפועל ייאלץ לסיים עבודתו לאור העובדה כי העובדים אינם יכולים להחזיק את העסק בלעדיו.

עוד מסר כי העובדים מחזיקים ברישיון נהיגה ובעת הצורך נוהגים בשעות העבודה.

לאור העובדה כי נישא לפני שנה - מתמודד עם חובות והלוואות וחושש כי במידה וירצה מאסר- מצבו הכלכלי יתדרדר ולא יוכל לעמוד בתשלום החובות שצבר.

בנוסף, מסר כי אשתו עברה לאחרונה הפלה טבעית באופן שהשפיע על בני הזוג מבחינה נפשית, והוא חש צורך ללוותה בתקופה זו.

בפגישות עמו חזר השירות ובחן את עמדותיו באשר לעבירה הנוכחית וניכר כי המערער מבין כיום יותר מבעבר את חומרת מעשיו והסיכון בהם עבורו, ועבור המשתמשים בכביש.

המערער הדגיש את תפקודו התקין מבחינה תעסוקתית, משפחתית וחברתית ואת ניקיונו מסמים. מדבריו עולה כי השתמש בסמים ואלכוהול מגיל 19 ועד לאירוסיו לפני למעלה מארבע שנים, באופן חברתי כאמצעי בילוי. בדיקת שתן- נמצאה נקיה מכל סוג של סם.

מגיליון רישומו הפלילי עולה כי אין לחובתו תיקי מב"ד פתוחים, וההרשעה האחרונה בגינה ריצה עבודות שירות - בוצעה לפני 4 שנים.

מגיליון ההרשעות התעבורתי בעניינו עולה כי מאז דצמבר 2015, עת הסתבך בעבירות דנן- לא נפתחו נגדו תיקי תעבורה נוספים.

על כן מתרשם השירות כי המערער, בחור צעיר כבן 25, מגלה תפקוד תקין ויציב בשנים האחרונות, ככל הנראה בעקבות הקשר הזוגי שהחל לפני ארבע שנים.

המערער מתמיד בעבודתו ועסוק כיום בפיתוח עצמו מבחינה מקצועית ומשתדל לעמוד בתשלום החובות שצבר עד כה, הינו ממוקד כיום בנישואיו ובקשריו המשפחתיים, וחששו כי במידה וירצה מאסר- מצבו הכלכלי והמשפחתי יתדרדר.

המערער לוקח אחריות על העבירה ומבין את משמעותה.

על כן חוזר השירות וממליץ על הטלת צו מבחן במסגרתו ישתלב בקבוצה פסיכו חינוכית בשיתוך עמותת "אור ירוק".

להערכת השירות, חשוב במקרה זה לאור המאמצים שמגלה המערער מבחינה תעסוקתית ומשפחתית, וכן מאמציו לשמור כיום על חוקי התנועה ולהימנע מביצוע עבירות תעבורה ופליליות- שלא להפעיל את המע"ת העומד ותלוי נגדו.

השירות חוזר וממליץ בנוסף לצו מבחן - להאריך את עונש המאסר המותנה ולבטל את עונש המאסר בפועל.

עם זאת, לאור החשיבות שבהטלת עונש קונקרטי על המערער- ממליץ השירות שוב על הטלת צו של"צ אך בהיקף נרחב יותר של 350 שעות, שיחבר אותו לחומרת המעשים, ומאידך - יאפשר לו להמשיך בתפקודו החיובי אותו מגלה בשנים האחרונות ויחזק אותו.

5. מטיעוני המערער עולה כי שגה בימ"ש קמא בכך שהשית על המערער מאסר בפועל ולא קיבל את המלצת שירות המבחן להאריך את המע"ת בעניינו, ולהשית על המערער צו של"צ וצו מבחן.

שגה בימ"ש קמא בכך שלא שקל שיקולי שיקום בעניינו של המערער בהתאם לסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, ולא העדיפם על פני שיקולי ענישה אחרים, כל זאת למרות שקבע מתחם ענישה הנע בין מע"ת ל 8 חודשי מאסר בפועל לעבירה ראשונה מסוגה של נהיגה בזמן פסילה בפל"א 2589-02-16 בגז"ד שניתן ביום 3.7.16- שם האריך את המע"ת למרות שמדובר במקרים דומים, ותוך התחשבות בגילו של הנאשם שם והיותו גרוש ואב לילדה בת 4, נטילת אחריות ועבר פלילי מכביד.

שם העדיף בימ"ש קמא את שיקולי השיקום ואימץ את המלצת התסקיר.

במקרה נוסף בפל"א 6542-06-15 דובר בעבירה שלישית של נהיגה בזמן פסילה ובימ"ש קמא האריך את המע"ת תוך בחינת שיקולים המצדיקים חריגה ממתחם הענישה.

לטענת המערער עניינו אינו שונה מזה של הנאשמים הנ"ל, ואף פחות בחומרתו, ועל כן ישנו פגם באחידות הענישה מקום בו גזר דינו חמור מהם.

סגה בימ"ש קמא בכך שהתעלם מהפסיקה שקבעה כי מקום בו נרתם הנאשם להליך שיקומי או מראה נכונות לעשות כן - עשויים שיקולי השיקום לגבור על פני שיקולי גמול והרתעה (רע"פ 262/14 נאשף נגד מ"י וסעיף 25 לגז"ד בפל"א 2589-02-16 של בימ"ש קמא כנ"ל).

בנסיבות אלה, פירט שירות המבחן את גורמי הסיכוי לשיקום בעניינו, ובכלל זה העובדה כי עובד לאורך 10 שנים, עסוק כיום בפיתוח עצמו מקצועית, עסוק וממוקד בנישואיו, זוכה לתמיכה מבני משפחתו בתהליך שעובר וההתנתקות מהחברה השולית עמה התרועע, באופן שיש בכל אלה כדי לאזן ולמתן את רמת הסיכון הקיימת במצבו.

למרות שהתסקיר מציין כי המערער מגלה רצון לשנות את דפוסיו ומעריך כי יוכל להפיק תועלת מקשר טיפולי במסגרת השירות בשיתוף עמותת "אור ירוק" למניעת רצידיבזם בעבירות תעבורה ומניעת פגיעה עתידית-לא קיבל בימ"ש קמא את המלצתו.

בימ"ש קמא התעלם מהסברו של השירות לפיו חשוב להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל על המערער לאור העובדה כי הנו נשוי טרי, ממתין ללידת בנו הבכור, ומגלה מאמצים לתפקד באורח תקין.

לאור האמור, מתבקש בימ"ש לקבל את הערעור, לבטל את רכיב המאסר בפועל, ולהורות על הארכת המאסר המותנה לצד פיקוח שירות המבחן ושל"צ.

6. מטיעוני המשיבה עולה כי על ביהמ"ש צריך לבחון האם החלטת בימ"ש קמא חרגה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנהוגה.

ביהמ"ש קמא נתן פסק דין מקיף ומנומק וסקר במסגרתו את המלצת שירות המבחן. בין היתר התייחס לכך שבבדיקה שבוצעה לו נמצאו שרידי סם מסוג אקסטזי.

בסופו של דבר בימ"ש ערך איזון ראוי בין מכלול נתוניו של המערער בשים לב לכך כי המערער בעל רישיון משנת 2009 ולחובתו 9 הרשעות קודמות, ביניהן 3 עבירות של נהיגה בשכרות. ההרשעה הנוספת לא הייתה בפני בימ"ש קמא, על אף שניתנה זמן קצר לפני הרשעה זו, בגינה המערער מבצע כעת עבודות שירות.

בנוסף, עונש המאסר שהוטל עליו כולל רק את תקופת המאסר המותנה באופן מידתי ומקל.

הפסיקה שהוצגה ע"י המערער מאובחנת בכך שבדיקות שתן נערכו נמצאו נקיות משרידי סם, בפס"ד לוי אף מדובר בנאשם המצוי בגמילה, וביהמ"ש מצא כי קיים פוטנציאל שיקומי.

אף בתסקיר שירות המבחן שניתן בפני בימ"ש זה- היו כל הנתונים אשר עמדו לפני בימ"ש קמא ששקלם היטב בעת גזירת הדין. ביהמ"ש קמא התייחס לנישואיו של המערער ולעובדה כי בשנים האחרונות חלה התמתנות בהתנהלותו, אך הדגיש את העובדה שרק חודש לאחר סיום תקופת המבחן הקודמת, עבר המערער את העבירה בעניינו. כמו גם שנמצאה בדיקת שתן עם שרידי סם.

מכאן קביעתו של ביהמש כי לא זו בלבד שלא ניתן לומר שהמערער השתקם, אלא שבעוד ששירות המבחן רואה את שיקומו של המערער בלבד, על בית המשפט לשקול אינטרס של הגנה על שלום הציבור, מסוכנותו של המערער, חומרת מעשיו ולעובדה שבהליך הקודם שהתנהל כנגד המערער הקל עימו בית המשפט במידה ניכרת עת העדיף את האפיק השיקומי והטיל עליו צו של"צ ותקופת מבחן, וזמן קצר לאחר מכן חזר המערער לבצע עבירות.

דברים אלה מעידים על מערער שלא הפנים את הפסול בהתנהלותו בתחום התעבורה, ועל כן החליט ביהמ"ש קמא לא להאריך את התנאי.

לאור האמור, אין מקום להתערבות ערכאת הערעור בגזר דינו המנומק של בימ"ש קמא.

7. דין והחלטה

בתיק זה- דין הערעור להידחות.

ערכאת הערעור אינה מחליפה את שיקול דעתה של הערכאה הדיונית, ואינה מהווה בבחינת "מקצה שיפורים" לנאשם, ולמעשה לא תידרש להתערב בגזר דינה של ערכאה דיונית אלא במקרים בהם גזר הדין של הערכאה הדיונית לוקה בטעות מהותית, או בחוסר איזון מופלג, או בחריגה קיצונית אחרת מעקרונות הענישה (ע"פ (ב"ש) 6475/09 מדינת ישראל נ' קראוס בנימין (פורסם בנבו, מיום 30.12.09).

עיון בגזר דינו של בימ"ש קמא מעלה כי לא נפל כל פגם בהתאם לנ"ל, וכי נתן משקל ראוי ומאוזן לכל אחד מן השיקולים הצריכים לעניין, ובכלל זה- נסיבותיו האישיות כפי שעולות מהתסקיר בעניינו, להמלצת השירות ולעברו הפלילי, ואף התוצאה אליה הגיע -הינה סבירה מאוזנת וראויה בנסיבות העניין ועולה קנה אחד עם הסדר המסגרת לו הסכימו הצדדים.

את העבירות נשוא תיק זה ביצע המערער שעה שלצד עבר פלילי בגין מעורבות בעבירה של החזקת חלק של נשק או תחמושת שבוצעה בשנת 2011 - תלוי ועומד נגדו עבר תעבורתי משמעותי, שעניינו 9 הרשעות קודמות בין השנים 2010-2014, בגין מעורבותו, בין היתר, בגין נהיגה בקלות ראש, עבירות של נהיגה בשכרות, עבירות מהירות, ושימוש בטלפון שלא באמצעות דיבורית.

יש לציין כי קיימת חומרה יתרה לעובדה לפיה חרף העובדה שהמדובר במערער צעיר כבן 25, הנוהג שנים

ספורות, משנת 2009 בלבד - הספיק לצבור הרשעות רבות וחמורות מאוד, שאין נהגים צוברים אף לא בתקופה ממושכת של נהיגה על הכביש.

בנסיבות אלה, בצדק ייחס בימ"ש קמא חומרה יתרה אף לעובדה לפיה העבירות דנן בוצעו כחודש בלבד לאחר שסיים תקופת מבחן בגין הרשעתו הקודמת בתעבורה בגין עבירות של נהיגה בקלות ראש, נהיגה בשכרות, התנהגות הגורמת נזק ואי ציות להוראות שוטר, כאמור.

בנוסף, למרות שהמערער מסר לשירות כי מזה ארבע שנים הפסיק שימוש בסמים, הרי שבבדיקת שתן ראשונה שמסר לגילוי שרידי סמים, התגלו סמים מסוג אקסטזי ורק הבדיקה השנייה נמצאה נקייה מסמים.

בכך, לא זו בלבד שהמערער שיקר לשירות, בשל רצון להציג מצג שווא על מנת שזה ישרת את האינטרסים הקרובים לליבו, אלא אף מעיד כי הלכה למעשה- בשנת 2016, חרף ניהול ההליך בבימ"ש קמא, וידעתו כי מתעתד להתייצב בפני שירות המבחן- המשיך המערער לצרוך סמים קשים מאוד.

גורמי הסיכון במצבו, כפי שעלו מהתסקיר הראשון בעניינו- לפיהם הינו בחור צעיר, לא מגובש באישיותו, המגלה דפוסי התנהגות ילדותיים ועורך בחירות באופן אימפולסיבי וללא שיקול דעת, שנחשף לחברה שולית, ולחובתו עבר פלילי ותעבורתי שלא היה במע"ת כדי להרתיעו-

אף הם משמשים לו לחומרא.

בימ"ש קמא התייחס אף לגורמי השיקום בעניינו, ובכלל זה -עבודתו היציבה מזה כעשור, היותו ממוקד בפיתוח מקצועי ובנישואיו, כי התנתק מהחברה השולית עמה התרועע בעבר, מודע לצורך ביצירת שינוי במצבו, ומגלה רצון להשתלב בתהליך של שיקום שיחזק את השינוי אותו עורך.

יש לציין כי אף החלטתו של בימ"ש קמא **לדחות** את המלצת השירות בתסקיר הינה סבירה וראויה בנסיבות אלה, נוכח חומרת העבירות בהן הורשע המערער, כמו גם עברו התעבורתי החמור, בעיקר נוכח נטייתו של השירות להימנע מהטלת מאסר אך בשל היותו המערער נשוי טרי, המחכה ללידת בנו הבכור, וכי גילה מאמצים לתפקד באורח תקין הן מבחינה תעסוקתית והן מבחינה משפחתית.

יש לציין כי לא זו בלבד שאלה אינן נסיבות חריגות ויוצאות דופן שיש בהן כדי להצדיק את העדפת אינטרס הנאשם על פני האינטרס הציבורי החשוב והדחוף שבמיגור תאונות הדרכים והורדתם של עברייני תעבורה מסוכנים מהכביש, אלא שהמלצת השירות אינה מחייבת את בימ"ש, כי אם משמשת לו כלי נוסף אותו שוקל במכלול השיקולים.

בבש"פ 5309/05 דוד צמח נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, מיום 29.6.05) עמדה כב' הש' בינייש על יחסי

"שירות המבחן הוא הגורם בעל הכלים המקצועיים להעריך בשלב המעצר את מסוכנותו של נאשם ואת התאמתן של החלופות המוצעות כדי להפיג את המסוכנות הנשקפת ממנו, כמו גם לבוא בהמלצה בדבר אמצעי פיקוח נוספים, באם ההמלצה היא על שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר. אכן, מטבעם של דברים שהחלטת בית משפט על שליחת נאשם שהתביעה מבקשת את מעצרו עד תום ההליכים לתסקיר מעצר, מטפחת בליבו תקווה כי לא ישהה במעצר עד תום ההליכים. יחד עם זאת, תקווה זו לא צריך שתהא לה השפעה על החלטת בית המשפט עם קבלת התסקיר ובוודאי שאין היא יוצרת ציפייה שיש בה משום "הבטחה" לנאשם כי גבוהים סיכוייו להשתחרר. התסקיר בא לסייע לבית המשפט במילוי חובתו הסטטוטורית לבחון את מסוכנות הנאשם ואת האפשרות לשחררו לחלופת מעצר שפגיעתה בחירותו פחותה ואין בהחלטה על תסקיר כדי להצביע על דבר מעבר לכך. ברי, כי על בית המשפט המקבל לידי תסקיר מעצר בעניינו של נאשם להביא בחשבון את המלצת שירות המבחן. יחד עם זאת, ועם כל ההערכה לתסקירי שירות המבחן ולעבודתו המקצועית והחשובה של השירות, מדובר בהמלצה בלבד ובית המשפט עצמאי בהפעלת שיקול דעתו (ראו גם: בש"פ 8902/02 נבולסי נ' מדינת ישראל (לא פורסמה, ניתנה ביום 30.10.02); בש"פ 5190/04 אסולין נ' מדינת ישראל (לא פורסמה, ניתנה ביום 08.06.04)). לא למותר לציין גם כי השיקולים המנחים את שירות המבחן בהמלצתו והשיקולים והאינטרסים שעל בית המשפט לשקול לצורך החלטתו לא בהכרח זהים וחופפים הם. סיכומה של נקודה זו, גם אם כטענת הסנגור נוצרה ציפיה אצל העורר בעקבות ההחלטה על קבלת תסקיר ונוכח המלצת שירות המבחן, אין בהמלצה כדי לחייב את בית המשפט".

בנוסף, מתחם הענישה אותו קבע בימ"ש קמא הינו סביר, ובצדק קבע כי הפסיקה מלמדת כי אף בגין הרשעה יחידה וראשונה בגין נהיגה בפסילה-הוטלו מאסרים בפועל.

בנסיבות אלה, בהן המערער שב וביצע עבירות תעבורה אך כחודש לאחר תום תקופת מבחן בתיק תעבורה קודם וחמור, המשיך להשתמש בסמים קשים, שעה שגורמי סיכון רבים קיימים בעניינו וללא נסיבות אישיות יוצאות דופן- לא מצאתי כי נפל פגם בהעדפתו של בימ"ש קמא את האינטרס הציבורי על פני שיקום המערער.

כאמור ערכאת הערעור אינה מקצה שיפורים וככל שהמערער החל הליך שיקומי- טוב עשה, כשדומה שטוב מאוחר מאשר לעולם לא, ועליו להמשיך ולהתמיד בו אף מכאן ואילך אולם אין בו כדי לשמש לו אצטלה לאי מתן הדין על התנהגותו המסוכנת בכביש או לסלחנות מצד בית המשפט על סיכון חיי המשתמשים בדרך מצדו פעם אחר פעם.

לא זו בלבד שבימ"ש קמא לא החמיר עם המערער כלל ועיקר כי אם אדרבא- הקל עמו בכך שהשית עליו עונש מאסר בפועל בהתאם לתקופת המאסר המותנה אותו הפעיל **וחפף** ביניהם חפיפה מלאה, ואף נמנע מהטלת

כל קנס בעניינו.

כמו כן, אף תקופות הפסילה בפועל כמו גם הפסילה והמאסר המתונים שהושתו על המערער הינן סבירות ומאוזנות, ומקלות עם המערער.

8. לא התעלמתי מתסקיר שירות המבחן המעודכן שהתקבל בעניינו של המערער - לפיו ניכר כי הוא מבין יותר מבעבר את חומרת מעשיו והסיכון מהם עבורו ועבור המשתמשים בדרך - וכי בדיקת שתן שנערכה לו נמצאה נקייה מסמים - אך מצאתי כי כלל השיקולים מטה את הכף לעבר דחיית הערעור מהנימוקים שפורטו לעיל.

9. לאור כל האמור - הערעור נדחה.

10. על המערער להתייצב לריצוי המאסר בפועל ביום 27.2.2017 בשעה 10:00 בכלא הדרים, וזאת כשהוא מצויד בת.ז או דרכון - וזאת בכפוף לערבויות ולתנאים שנקבעו בבית משפט קמא, על מנת להבטיח את התייצבותו לריצוי עונשו.

**ניתנה והודעה היום ג' שבט תשע"ז,
30/01/2017 במעמד הנוכחים.
נאוה בכור, שופטת**